

ELS TREVALLS SE PUBLIQUEN BAIX LA RESPONSABILITAT DE LLURS AUTORS NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ: TRIMESTRE 150 PESETES ANUNCIS: A PREUS CONVENCIONALS NUMERO SOLT: 10 CÉNTS.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE SANT JOAN, 50, BAIXOS — TELÉFON 256

TARRAGONA, Diumenge, 22 de Desembre de 1918

ESTABLIMENT TIPOGRÀFIC: LLORENS I CABRÉ — CARRER DE FORTUNY, NÚM. 4

Desde los campos de Castilla La farsa trágica de los caciques

Del mismo modo que las bromas pesadas de los zafios suelen acabar en riñas a puñaladas, la farsa castellanista era forzoso que concluyese por ser una farsa trágica. Quizá se buscaba la tragedia por los directores de la farsa. Esto no puede sorprender a nadie en un país donde hay Gobiernos que enconan deliberadamente los conflictos sociales para darse el placer bárbaro de resolverlos—ellos creen que los resuelven—a cintarazo limpio.

La verdad es que Cataluña estorba a la España que tiene su digna representación en esos diputados, salidos de la francachela electoral, que el otro día aplaudieron brutalmente—no hay adverbio más adecuado—los avejentados tropos del Sr. Maurra, tipo eminente de esta lastimosa política hispana que, ya bien entrado al siglo XX, sigue llenando el tarro de sus esencias con todo el rancio de nuestra historia de la decadencia. No se comete, pues, ninguna temeridad al sostener que esas gentes, cantoras hipócritas de la soberanía nacional, que es la soberanía de ellas y el avasallamiento de la nación, prefieren ver separarse de España a Cataluña que retener en el solar español a la Cataluña rebelde, instigadora de civismo y democracia, piedra de escándalo para los pretores de la España sin pulso y sometida.

Desde que salió a escena la farsa castellanista, lo que ocurrió—como por arte de magia—a las veinticuatro horas de ser entregado a Madrid el mensaje de la Mancomunidad catalana, se vió en los directores del cotarro patriótico —¡patriótico!, ¡qué falta de pudor!— el propósito decidido de embrollar la cuestión y de envenenarla. ¡Qué vergonzosas inexactitudes han dicho durante días y más días, acerca del problema de Cataluña, los órganos periodísticos de los orfeones mal ensayados de D. Santiago Alba, D. Abilio Calderón, de D. Fernando Merino, de la Santa Alianza del Caciquismo! Todo cuanto ha podido alejar el sereno examen de la cuestión, todo cuanto se ha creído propio para despertar odios de barrio, todo cuanto pudo ser aportado para excitar las ternezas femeniles de una masa de españoles que han renunciado a la «funesta manía de pensar», se ha traído y llevado, en tierras de Castilla, y fiero de ellas también, por los encargados de trasladar al terreno de la violencia un pleito que era y es aún menester fallar con fórmulas de concordia y de cariño...

Algunos de ellos predicaban ahora calma, serenidad, prudencia, reflexión. Les interesa, una vez que han enturbiado las aguas, presentarse como pulcrísimos partidarios de la limpieza del canal. No sé si es que les asustan las consecuencias de su obra—sí, como parece más probable—porque dónde la conciencia falta no hay lugar para los remordimientos—, quieren descargar contra sus cómplices la responsabilidad total de la tragedia. A esto lo llaman ellos una «habilidad». Las «habilidades» de estos hombres hacen jirones sangrientos en el cuerpo de la pobre España.

Pero hace falta que les quebreemos la «habilidad». Y en lo que a Castilla se refiere, hay que sostener implacable

una severa acusación, por delito de lesa patria, contra los políticos ruines que, sin consultar a Castilla, sin oír ni por mero trámite de ritual a sus Concejos, sin pedirles parecer a esas mismas Diputaciones provinciales—no convocadas—que aparecen firmando el contra-mensaje castellano, sin promover más que reuniones amañadas de criados, pupilos y testafierros del caciquismo opresor de Castilla, se han permitido la osadía de hablar en nombre de esta tierra, y, lo que es peor de prender en el corazón de muchas gentes de ella, tan prontas para rendirse a sentimentalismos fáciles como descuidadas para pedir razones, ideas de odio hacia Cataluña y embustes villanos a propósito de las intenciones de Cataluña en relación con España. ¡Y qué triste ver a hombres de la talla mental de un Royo Villanova entregados, por partidismos funestos, a sembrar la cizaña entre Castilla y Cataluña, para ahogar las ansias de libertad de un pueblo y mantener el predominio feudal de los caciques castellanos!

Consolémonos ante el hecho, que Cataluña debe considerar, de que no pueda en verdad decirse que Castilla se haya colocado ahora hostilmente frente a la insigne patria de Verdader. En Castilla apenas se ha turbado el silencio religioso de la llanura. Aquí, el pueblo casi no tiene voz. Le han enseñado a callar y, más que a callar, a no tener opinión. Y, cuando en las grandes angustias nacionales siente Castilla el afán de hacerse escuchar, comprende que la voz le falta, y entonces las lágrimas, anudándosele en la garganta, no le dejan más que sollozar. ¡Catalanes! No os enojéis con Castilla. Quién sabe si esta hermana vuestra está llorando ahora silenciosamente porque sus amos quieren separarnos de ella.

No son, no, qué han de ser, palabras de Castilla esas que «dijeron ante el rey y ante el presidente del Consejo de ministros unos cuantos fámulos del caciquismo castellano; no son, no, mienten quienes digan lo contrario, el pensamiento y el sentir de Castilla esas imprudentes palabras que han aplaudido los patricios del Parlamento; hechuras de los usureros rurales—¡quizá usureros rurales ellos mismos!—, hechuras de los caciques de campanario, hechuras de la falsificación del sufragio universal; hechuras de los señoritos holgazanes que en las tahurerías de los casinos provincianos despilfarran la renta de la tierra afanosamente cultivada por el desdichado labrador a quien el Arancel de los grandes trigueros—¡ya está aquí el Arancel, señores!—hace encarecer el penosamente ganado pan de cada día...

Lo que se ha hablado contra Cataluña en nombre de Castilla es solamente expresión de unos bajos apetitos y de algún que otro sentimentalismo cándido; aquéllos, sustentados por la Castilla de los políticos hampones y de sus clientelas; éste, por tal cual lírico que emplea trozos de literatura para resolver problemas políticos o por algún inocente que aún no ha caído en la cuenta de que, cuando un personaje de la vieja escuela entonces el consabido himno a la «unidad nacional» o a la «integridad de la patria», es cuando la integridad de la patria o la unidad nacional corre más peligro de mancillarse y romperse, por obra del histrionismo cantor. En definitiva, esa bullanga artificiosa con que se ha querido simular la oposición de Castilla a las aspiraciones de Cataluña no es sino la burla trapaza que han utilizado en oc-

mandita los oligarcas de esta tierra para convertir en farsa trágica la comedia de un castellanismo. Cuanto en Castilla tiene vida sana e independiente y espíritu generoso está resueltamente al lado de Cataluña. Frente a Cataluña sólo están los piratas políticos de Castilla, con sus guardias negras y sus alquibanes. Y el castellanismo de ellos no pasa de ser un sainete. Eso, sí, como diría Larra, un sainete para llorar.

OSCAR PÉREZ SOLÍS.

(D'El Sol).

Cap al riom, pesi a qui pesi

Arren se parla de lo mateix. Una conmovió interna mou la voluntat de tot Catalunya, pro-autonomia, i, com torrentada, inonda i agafa tot lo que al seu pas troba. La qüestió catalana, el plet de Catalunya, ha arribat a son punt màxim, i Catalunya, o veu triomfar lo que demana, o s'enfonza. No podem aguardar més. De paraules, de promeses prou que n'han tingut, prou s'ens n'han donat, mes, avui les paraules sobren. Volem fets, volem realitats.

Amb la retirada del Parlament dels parlamentaris catalans s'ha demostrat l'ineficàcia dels polítics castellanitzats en donar satisfacció a Catalunya; mes, aquesta, la nostra Catalunya, no tolerarà ja cap més befa. O d'un modo o d'un altre vol l'autonomia; i de persistir els governants espanyols en la seva toqueteria en no escoltar a la nostra terra, ens pendrem l'independència. Això és voler que raija, desig que surt del si de tots els catalans.

Es necessari; és la essència per a triomfar, que tots nosaltres, que tots els catalans estem disposats a jugar-nos fins la vida per a triomfar, si això és necessari. La vida, la existència és lo més estimat, però hi ha cassos que és necessari donar-la i d'arribar Catalunya an aquest extrem de pulsar a tots els seus fills quina és la solució i voluntat per a triomfar, quan la esperança d'una amistositat s'ha esvaït, és dir-li: aquí em tens, aquí estic; fes lo que et plagui, lo que millor te convingui per a triomfar, que jo soc teu, per ço soc català, per ço ting dignitat.

D'aquesta manera és com triomfen les causes, i lo mateix com triomfarà la nostra, catalans.

¡Visca la llibertat de Catalunya!

R. SEDÓ I BORRELL.

Moviment intel·lectual

Josep Alsínellas i Pellicer

De la força vera, de la força on neix el delit i l'encant, brolla com una font màgica, nasqué la animositat i força avasalladora d'aquest que escriu pol·lid com el gest d'una tragedia shakespeariana, l'hom Josep Alsínellas i Pellicer

Hau's aquí la ploma de l'inquietut en mans d'un infant, en mans d'un adolescent que té el buirac plè de fletxes i assatja sageta, fent blanc al cor... Jo'm rendeixo davant la força d'aquets qui boi infant embarronen mes quartelles que una sentència eternal, seguida i inacabable.

I l'adolescent Alsínellas és d'aquest tremp.

Es mou en el cos de lo ciutat, com una formiga; es mou amb el delit al cor i la ploma assatjant guerra seguida, guerra de foc amb pedres, de lletres de móllo.

Feratic l'adolescent, s'exprem el cervell i en surt fruit, en surt el suc que toca el paper blanc com el marbre sumptuos d'un palau que gela els ossos.

Jo'm plau encantar-me rera aquest afalag de joventut que treballa amb quatres dies quimèrics de força d'anys i d'il·lusió forçada.

Fan força bé al cervell fent-li fer gimnasia; ço manca al cervell, i cal fer-li fer...

Un recompte d'articles fóra excellent d'un forçut com l'Alsínellas, ennoblit per la força de la voluntat; mes, poc cal fer-lo, té prou valor, només lo mes o menys escullit de tot lo seu, no; ens basta com a mostra de que ha de valdrer: l'Incoherència, que val una sumptuositat, i la pulcra Laura, que s'ha dignat adressar me a mi.

Jo el reverencio al feratic, voluntari i forçut adolescent Josep Alsínellas i Pellicer, tot demanant-li que s'edevingui la força d'una espasa que faci sagnant a l'estúpida colla dels acomodaticis i convencioners!

SALVADOR TORRELL I EULALIA.

Inquietut

Catalunya esdevindrà forta, rica i florentina s'enderroca! Jou tirá, i es declara independenta.

Quatre anys ha fet ja que la guerra com enfolonida regnava en els més alts imperis del món.

Nacions enteres s'han llençat a la defensa propia, en contra uns mals auguris que's presentaven, tot defensant ses llibertats inflades per la causa de la justícia i la raó.

Entre aquestes nacions que s'han llençat en la sagnanta lluita, també els fills de Catalunya han derramat llur sang en el camp de batalla.

Quatre anys que nostres germans han ajudat a les nacions aliades a defensar la llibertat dels pobles.

D'ençà arrelles que Catalunya està opresa, arroccant pesantes cadenes. Una veu fonda, veu de mare, crida: llibertat... llibertat... i sos gemecs, aguts i profunds, són ofegats per els fusells que'ns punxen.

Llibertat... llibertat... cridem tots els catalans.

I les despulles de nostres avanpassats s'aixequen, com fantasmes, volejant per l'aire, com fent ressonar un eco espadador de llibertat... llibertat...

I el nostre himne nacional de «Els Segadors» quan nostras veus vibren per l'espai amb el crit de llibertat... els cors oprimits s'aixamplen i dels ulls en surten com perles esmeragdines, llàgrimes pures d'amor a nostra mare Catalunya.

Llibertat!... llibertat!... cridem els catalans.

Ben-arribada l'hora que's pronuncia.

JOSEP ALSÍNELLAS I PELLICER.

A segona pàgina, ressenya del MITIN PRO-AUTONOMIA

De l'Ajuntament

Proposició aprovada en la sessió última:

Els diputats catalans han plantejat en el Congrés el plet de l'Autonomia per a Catalunya amb valentia i resolució que agraim des del fons de nostre cor i aplaudim. Tots, salvo rares excepcions, s'han portat com a bons. Vagi an ells la nostra admiració i simpatia. Fem promesa de fer-los-hi costa t preparem-nos a fer bona la nostra causa de la llibertat catalana amb el nostre esforç i amb el nostre sacrifici si calgués. Un poble fort és un poble gran.

L'ocasió és única en l'història del món. Perdre-la o desapropiar-la fóra suïcida. Catalunya, cansada de suplir, deu exigir la seva plena autonomia que conseguirem. Ha passat l'hora dels discursos; s'acosta la de les grans resolucions que deu trobar-nos preparats.

Els regidors que suscriuen proposen: Primer. Fer present a la Mancomunitat de Catalunya que Tarragona confia en el seny i fermesa de nostres consellers per a exigir la plena i total autonomia de Catalunya.

Segon. Que està disposada a fer-los-hi costat en tot i que per endavant posa a sa disposició la dimissió del nostre Ajuntament per a presentar-la quan se ens indiqui.

Tarragona 17 Desembre 1918.—Oliva.—Floresvt.—Ventosa.—Gilbert.

OPTIMISME

Pel jove amic i aixerit literat reusenc EN J. M. Prous i Vila :: ::

L'amic malalt, feixuc i adolorit tras una reclosió llonga i pesanta, sent com la papellona d'un neguit obra les ales i s'esmuny radiant.

Se'n vá tauper a veure'l sol hermós, a nedar en son plác de pots d'ambre; a fruit del contrast meravellós remembrant-l'hi molésties d'una cambra.

Li roda'l cap, s'asseu en el racer demunt la terra roja i desguarnida, que l'hivern li ha raurat el tany darrer granat a gratciént tras la florida.

L'airet rellisca fent-l'hi un llarc petó qu'escalfa'l sol i en fa llemingadura; contempla'l vol esplèndid d'un moixó, es sent company i amic de la Natura.

Alça la crosta lleu d'un terroccet, i descotxa la arrel de correjoia esperant la agonia de tant fret per posar-se a fer via camperola.

Contempla els ceps plorant pel amputat encare adolorit de la brocada, i pensa amb cada raim empresonat, que al maig donarà a llum la pampolada.

Per entre un intersici marginal, la sargantana treu cap i llengüeta; espia amb por, reb l'aura matinal i cautelosa cull una cuqueta.

L'amic malalt se sent enlleugerit d'aquell ensoïment que'l torturava; retroba l'esma que va perdre al llit, es va sentir al cor d'un'hora blava.

Espana! séu mirar pel firmament que la fós son blau a la font febéa; sent l'últim aleteig d'un pensament en el petó romàntic de la Idéa,

i a dintre'l pit febrós hi troba lloc la Esperança riallera, corajosa, quan creu a un ametller calar-s'hi foc al obrir-se'ls cinc pétals d'una rosa.

J. COSTA I POMÉS.

La Cervesa embotellada i pasteuritzada

per la **Casa Blandinieres**

se recomana per a evitar tofa mena de contagi d'enfermetats infeccioses.

El grandios mitin del passat diumenge

L'Autonomia no pot esser factible sens la República. - De no implantarse el nou regim a Espanya, es necessari la proclamació de la República Catalana

L'arribada

Una gentada immensa invadia l'andén de la estació.

Varis diputats provincials en companyia del president de la Diputació, el nostre bon amic En Pere Lloret, i del diputat a Corts per Gandesa, En Macià Mallol, acudiren a rebre als diputats asquerrans.

A les nou i vint arribà el tren de Barcelona, en el que venien els parlamentaris que tenien que pendre part en el mitin.

El públic aplaudeix freneticament mentre una banda de música entona «La Marsellesa», que és corejada d'una manera entusiasta. Els visques a Catalunya autònoma i a la República es succeïxen. L'entusiasme és indescriptible.

Un cop al carrer, s'organitza una manifestació, al front de la qual marxen els oradors i els representants de Tarragona.

Durant tot el trajecte, fins al teatre, no pararen els manifestants de donar visques a la autonomia i a la república, aixís com de cantar «La Marsellesa».

En el teatre

Principal

Mai, com el passat diumenge, veigrem el nostre antic coliseu tan ple de gom a gom.

Tot just arribada la manifestació al teatre i obertes les portes del mateix, una multitud immensa feu irrupció al local, invadint-lo tot. Butaques de platea, llotges, escenari, *galliner*; tot estava materialment pres.

Semblava impossible que un local tan vell pogués aguantar el pes de tants essers humans.

Tota la provincia de Tarragona estava representada en el mitin. Obrers, industrials, capitalistes, tots hi eren, presos d'una intensa flama patriòtica.

El local resultà insuficient. De fora estant, els que no pogueren inquirir-se, seguien de la manera que podien el procés de l'acte. Darrera les portes dels palcos, en tots els recons i reconets i fins en el carrer, la multitud, ansiosa, esperava, ja que no podia sentir als seus representants, el moment de pugnar associar-se a les ovacions que els que havien tingut la sort d'entrar dedicaven als apòstols de les idees per ells sentides.

Els visques i els aplaudiments es feien inacabables.

Presideix l'acte el diputat a Corts per Tarragona senyor Nougés, sentant-se al costat seu els senyors Lerroux, Lloret, president de la Diputació, i els diputats Barriobero, Castrovido, Marraco, Santa Cruz, Armasa, Mallol i Espingas, i el senador senyor Pich.

Julia Nougés

Obra l'acté, i exposa el deure de les esquerres en aquest moment de grans responsabilitats, sobre tot per els republicans que desde'l primer moment es declararen federals.

Fá historia dels aconteximents desarrollats aquets últims dies en la política d'Espanya i senyala l'actitud dels regionalistes, sobretot del seu quefe en Cambó.

Aquest anyadeix-ans de retirar-se del saló del Congrés, es dirigí a nosaltres senyalan-nos com a únics homes capassos, com a única força aprofitable per a resoldre'ls problemes nacionals.

L'autonomia es un litigi que no pot quedar resolt amb la monarquia, i si sols amb l'implantació de la república federal a tota Espanya.

La sola presencia d'aquestos dignes representants del Parlament, és la desvirtuació de les insidies a que recorren els governants de la monarquia, per a mostrar les nostres justes demandes com intent de separatisme.

Així com aquets diputats han vingut a Catalunya a desfer aquet equivoc, així anirem nosaltres també al reste d'Espanya a previndre als que creuen en aquet fantasma. (Grans aplaudiments coronen les paraules del orador).

Eduard Barriobero

Al aixecar-se és aplaudit. Comença la seva brillant peroració lamentant-se de que no pogués enraonar en català com seria el seu gust.

Venim—diu—a fer propaganda republicana en nom dels espanyols lliures i dignes, no dels que viuen a costelles del presupost i aprofitant-se del Poder.

Hem vingut en aquet mitin tots els diputats republicans de la minoria del Congrés a fer professió de fé de les nostres doctrines federalistes. Nosaltres volem fer constar que l'Espanya viva i conscient dels seus actes, sent com vosaltres i vol com vosaltres l'autonomia.

El problema autonòmic és un problema quina resolució es necessaria a tota Espanya.

La constitució de l'Estat espanyol sembla talment fictici i no es nota la seva presencia més que amb l'interveñció de la guardia civil en els conflictes del proletariat i amb els recaudadors de contribucions.

L'hisenda espanyola gasta milions i milions sens justificació. Ens falten escoles, ens falten instituts, ens falta intensificar l'agricultura, una de les nostres grans riqueses, mitjant la canalització. En una paraula, ens falta tot lo necessari per a esser nació.

Es té un concepte erroni, per part dels espanyols, de lo que significa la autonomia que's demana. L'autonomia no és separatisme, i la demanem tots per a començar després en demanar la espanyola.

La forma grollera en que ens ha sigut negada ens ensenya que per a lograr-la hem de conquistar abans la República federal. (Aplaudiments sorollosos).

Jo vos ho confeso amb franquesa, faig vots per a que Catalunya siga la primera regió espanyola que la conquisti. (Grandiosa ovació).

El senyor Marraco

Republicans catalans: Teniu el vostre problema sintetitzat en els següents temes: o l'autonomia amb la República o la revolució. Que esculleixi la Monarquia, que sols confia amb les repressions fomentades i dirigides per els seus caducs i nefastos governs.

Aludeix a Castella, i diu que és un greu error el volguer aplicar per a el

seu régim les mateixes institucions que a Catalunya, doncs té que tenir-se en compte que és una regió empobrida per la mala administració dels polítics de la monarquia i per el caciquisme.

La guerra europea—diu—ha enderrocant tots els poders autocràtics.

Jo no tinc por en la pau, que la lluita entaulada no resolgui els problemes d'Espanya, sino que crec que han de resoldre's en favor dels al·liats, que equival a resoldre's en sentit lliberal i democràtic.

El moviment autonòmic preconitzat per Almirall, Macià Picavea i Senador Gomez, que són els que amb més fonament de causa han tractat dels problemes d'Espanya, és arribat. Que ningú s'hi oposi, per a que pugan tractar-se per igual totes les regions que tenen la força de la raó.

Vosaltres, els catalans—acaba l'orador—, sou els *leaders* de la força organitzada; sigueu vosaltres els salvadors d'Espanya. (Aplaudiments sorollosos).

El senyor Santa Cruz

Venim—comença dient el diputat per Castelló—els diputats que no perteneixem a la regió catalana a defensar l'autonomia de Catalunya i, així fer-ho, són la més completa garantia de que és una injúria la calificació que es dona als catalans de separatistes.

Si Espanya nega lo que és de dret a Catalunya, jo, espanyol sempre, em veuria obligat a esser separatista i amb mi molts espanyols conscients.

L'inconsciencia dels governants ens porta al perill de que es repeteixi amb Catalunya el cas de Cuba. Nosaltres no podem permetre-ho.

Seguidament, es lamenta de l'espectacle donat resentiment per el Parlament espanyol rendint pleitesia a Maura per un discurs arbitrari i enlluernador, contrari a la autocràcia que reclama Catalunya.

La causa de Catalunya és la causa d'Espanya tota, és la causa del món.

Es necessari demostrar a tothom, i en especial als homes de la monarquia, que l'autonomia no significa separatisme com ells volen fer creuer.

No tenen ni poden tindre dret a parlar de separatisme aquells que segueixen la mateixa política dels que varen produir la separació de Portugal i els que amb la seva conducta i procediments foren els causants de la separació de Filipines, Puerto Rico i Cuba.

Venim a proclamar—acaba dient—la República, no l'autonomia, doncs aquesta la senten tots els catalans. La autonomia vindrà amb la República.

Procurant l'adveniment de la República complim amb un alt deure de patriotisme i de justícia. (Delirant ovació.)

El senyor Armasa

Ciudadans catalans: vos dono el nom de ciudadans,—diu el diputat per Málaga—perque aquet calificatiu sols pot donar-se als homes que tenen conciencia dels seus drets i deures, com sou vosaltres.

Els catalans han sapigut adquirir una cultura política que no es coneix en les altres regions; sou, per lo tant, els més dignes de portar dit calificatiu.

Demostrat que l'autonomia perque suspira tot Catalunya no cal esperar-la del régim actual, es fa necessaria una intensa propaganda republicana, puix sols la República pot donar-la. Aquesta campanya que avui comencem, la continuarem per tot Espanya amb la ajuda dels diputats catalans, fins assolir el triómf de la República.

Acaba combatent amb braó el caciquisme i l'oligarquia. (Grans aplaudiments).

El Sr. Robert Castrovido

Al aixecar-se a parlar el diputat per Madrid i director d'*El País*, és ovacionat.

Agraïxo els aplausos. Seré breu,

perque em faig carrec de que esteu molestos per el lloc reduit per la generació que hi ha (veus de nó) i a més per que desitgeu sentir l'autoritzada i eloqüent paraula de Lerroux.

Jo, estimats amics—per lo que hi vist aquesta nit, ho sou de veritat—admiro els prestigis d'aquesta ciutat històrica, que ha procurat unir el progrés a la tradició.

Sou una gran ciutat i ho sou més per que teniu la sort de no tindre diputats cuneros.

Es necessari, tarragoïnns, que no olvideu l'autonomia municipal, que té que anar unida a la regional, i no olvideu tampoc a la pobra Espanya, víctima dels cacics y dels polítics sens vergonya.

Jo no soc més que un pobre periodista. Els periodistes tenim el dó de fer-nos càrrec de la actualitat. I ella me ha fet veure clá en les coses de Catalunya.

En la nostra desgraciada Espanya, tot esta corcat i consumit. No tenim administració de justícia com se ha demostrat en el cas d'espionatge alemany; relata lo ocorregut en el mitin del teatre del Bosc, a on l'imperancia i la poca cordura d'uns quants guardies de seguretat al disparar contra la gant pacífica, va causar la mort d'una senyora i produí quatre ferits greus.

Els que obren així i no fan res per a enlairar a Espanya, són els veraders separatistes.

Jo vos dic que Tarragona té dret a tindre l'autonomia municipal amb la regional, i vos ho dic com a diputat que soc per Madrid.

Tot lo que es diu, de que Catalunya no lluita per el ideal, és una farsa.

Es té que lluitar per a que tota Espanya tinga lo que desitja aquesta regió: l'autonomia i la llibertat dels municipis.

I és precís per aixó portar la República, que sent i vol tot Espanya per que és el sistema democràtic, o siga el govern del poble per el poble mateix. (Grandiosa ovació, que dura llarga estona).

El senyor Alexandre

Lerroux

Es saludat amb grans aplaudiments. Comença recordant que l'any anterior es va celebrar a Tarragona un acte per les esquerres i que poc després s'organitzá el Comitè.

Aludeix a la política equilibrista de la «Lliga» i parla de l'Assamblea de Parlamentaris i de la deserció de Cambó, fent remarcar que'ls republicans es van revelar com els representats de l'Espanya del pervindre.

Parlant de l'actuació ministerial de Cambó—diu—: Que amb tot i haver tingut el Poder tota la força, tota l'influencia i tot el prestigi necessari per a resoldre el problema de Catalunya, no l'ha resolt. Cap preguntar-se, doncs, si l'haguera resolt formant un Govern de Catalunya.

I Cambó—segueix després—planteja la qüestió de l'autonomia quan tot just acaba de deixar els consells de la corona, sent així que tenia que plantejar-la quan era ministre. Aquesta qüestió va produir la crisi, una de aquestes crisis que's produeixen en les últimes hores del régim.

I Romanones la va rebre amb simpatia dient que era ell el que tenia que donar la solució a l'autonomia de Catalunya.

A continuació explica lo ocorregut amb Cambó a arrel de la retirada dels parlamentaris del Congrés i censura al Govern que aná a besar els peus de Maura, per un discurs que no deia res.

I jo—afegeix—he dit i tinc l'obligació de dir, mentres estiga per Catalunya, que aixó deuria significar el fracàs de la política de la «Lliga» o el despit d'un hom ferit en el seu amor propi.

L'autonomia no pot tindre altre expressió que aquesta: la República federal a Espanya.

Es necessari implantar l'autonomia d'en Pi i Margall.

Parla del separatisme del Estat espanyol i del de la Espanya oficial.

Tenim la seguretat—diu—de que després de haver recorregut Catalunya amb aquesta propaganda, surtirá ràpid efecte la nostra actuació en les altres regions.

Avui vos diem que avars de la sang dels espanyols, no devem prodigar-la: avui vos diem que fa falta organització per a pugnar assumir el Poder públic, i en aquestes propagandes parlem de la necessitat de garantir l'ordre espiritual, que és el que imposa i supera al dret de la força de la raó.

Aludeix al alt nivell de cultura de totes les classes socials, el de l'obrer del camp, etc.

I al poble industrial també li ha arribat l'hora de que s'encari amb el fabricant, dien-li que lo que'ls hi ha cobrat amb prima are té que tornarlos-hi.

Amb brillant eloqüencia, diu que des de els Reys Catòlics no ha sigut Espanya ni rica, ni gran, perque no se l'ha sapigut governar.

Acaba dient:

Exigiu als vostres representants que recabin el mes alt poder de Catalunya. Si no volen donar-lo, nosaltres implantarem la República catalana per a coneguir la espanyola. (Ovació delirant).

En mig d'un entusiasme indescriptible i de atronadors visques a Catalunya, a la Autonomia i a la República el diputat per Tarragona-Reus-Falset senyor Nougés dona per acabat l'acte.

Fem remarcar amb goig, que amb tot i la gran generació que onplenave el local, no es tingué que lamentar el més petit incident desagradable.

L'ordre fou perfecte.

Casa Llauredó

San Agustí, 19

Rebudes les més selectes novitats en

PELETERIA: ROBA BLANCA
JERSEYS: VELLUTS: TAPICERIES
LLANES PIRENEUS: TAPETS
EDREDONS: MANTES: ASTORS
CORTINATGES: LLANERIA: SEDERIA
I LENCERIA
GÈNEROS DE PUNT, DE LLANA
I DE COTÓ

300 ABRICS DE SENYOR CLASSE
EXTRA A MEITAT DEL SEU VALOR

A pesar de les circumstancies actuals els preus en tots els articles son en extrem limitadíssims.

El mitin d'esquerres a Lleida

L'èxit de les esquerres ha sigut imponent en totes les quatre provincies catalanes. Els actes celebrats tant a Barcelona com a Tarragona, Girona i Lleida mereixen el calificatiu de grandiosos, havent demostrat el poble que quan les actuacions son sinceres, sab també correspondre amb tota la seva força i donar la sensació de que si el moment de perill arriba, podran els directores del moviment comptar amb el seu concurs.

Al mitin que el passat dimars va celebrar-se a Lleida hi assistí una generació enorme i siguent insuficient el hermós local de la Joventut Republicana, va tenir que efectuar-se en el espaiós teatre dels Camps Elisis, que resultá també petit.

Varen fer us de la paraula l'Alcalde Sr. Torres i els Diputats a Corts, senyors Mallol, Marraco, Macià, Marcellí

XACOLATE ORTHÍ-TARRAGONA

PRODUCTE PUR i de PRIMERA CALITAT: El més RIC EN CACAO: Aliment NUTRITIU per excelència

Domingo i Moles, i amb els seus parlaments varen sapiguer fer aixecar l'esperit d'aquell poble plé de virilitat, i omplir-los de confiança per els grans moments històrics que s'apropen.

Amb l'impossibilitat de resenyar-lo tot, per manca d'espai, publiquem solament extractat el discurs del nostre bon amic i correligionari el diputat per Gandesa en Macià Mallol:

Porto, abans de tot, una abraçada dels companys de Gandesa i comarques.

Moments transcendents atrevesa, no Catalunya, sino'l món sencer.

Portarà aixó un avenç extraordinari i ja vos deia'l vostre alcalde que farà necessaria la República.

Els parlamentaris som avui al lloc del nostre deure: a apoiar el plet presentat per la Mancomunitat, amb l'unànim plebiscit dels nostres pobles catalans.

Estavem convenuts de que'l Govern el negaria el nostre dret. Es una amargura pensar que homes que's creuen cultes estan incapacitats per a entendre'ls problemes més vius d'Espanya.

Será necessari dintre de poc que tots estém disposats a donar tot lo que tenim per a salvar a Catalunya i defensar l'Autonomia, si la por del régim no evita el vessament de sang.

Recorda, finalment, la noblesa dels diputats republicans i socialistes de tota Espanya que s'han posat al costat nostre. (Grans aplaudiments).

◆ ◆ ◆

En el Teatre Principal

Conferencia de l'il·lustre literat En Rovira i Virgili

Tema: L'Europa nova i Catalunya

El teatre està ple de gom a gom de una multitud ansiosa de sentir l'autoritada paraula del nostre compatriota.

Presideix l'acte el president de la Diputació, el nostre amic En Pere Lloret, prenent seient a la seva dreta i esquerra el diputat a Corts per Gandesa, En Macià Mallol i l'alcalde accidental, En Eduard Oliva.

Obert l'acte, el senyor Lloret fa present que no s'aixeca a fer la presentació del conferenciant, puix aquét és ja prou conegut de tots els tarragonins, sino a fer constar el profund agraïment de tots al senyor Rovira i Virgili per la seva modestia, doncs aquét acte, que debia ésser un homenatge al home sabí que des del principi de la guerra ha posat la seva intel·ligència i la seva brillant ploma al servei dels aliats, per voluntat del mateix ha quedat reduït a conferencia. (Aplausos).

El senyor Rovira i Virgili, que és fortament aplaudit al aixecar-se per a dirigir la paraula al públic, comença saludant als amics i als companys que han acudit a sentir-lo i els agraeix profundament, l'haver-lo posat en comunicació directa amb els seus paisans, després de deu anys d'allunyament.

Amb gran satisfacció—afegeix—he observat que Tarragona desperta de l'endormiscament en que estan sumides les seves riqueses arqueològiques; renaix i progressa, debent-se aixó al esforç d'uns quants homes d'esperit modern.

A Tarragona li ha causat molt de mal l'esser capital de provincia, ja que en les capitals impera el malefici del centralisme, que és el més gran destorper per a el desenrotlló d'un poble. Recorda les antigues lluites entre Reus i Tarragona per a conseguir la capitalitat de la provincia i fa remarcar el

fet de que la primera, sens ésser capital, ha prosperat més que la segona.

Els pobles no han de buscar la seva prosperitat en el apoi del centralisme, sino en les seves propies forces. El centralisme sols dona a les capitals aquets quatre edificis que s'observen esquerdats i bruts i apuntalats, amenaçant ruina, com el poder que representen. (Aplaudiments sorollosos).

La guerra ha fet triomfar els principis nacionalistes; les argumentacions dels que deien que al defensar el principi nacionalista volien retrocedir a la Edat mitja, han caigut per el seu propi pes; tots els problemes nacionalistes d'Europa es trovan ja resoltos o en vies de ser-ho per l'independencia o per l'autonomia, més encara per la primera que per la segona.

No es diga que Catalunya no és un poble oprés; un poble plora políticament baix l'opresió quan no té la llibertat necessaria per a governar-se a si mateix i d'aquesta llibertat no gosa Catalunya.

Els pobles d'Àustria-Hungria disfrutaven de més llibertat que Catalunya, i a pesar d'aixó s'han aixecat per a reclamar la seva nacionalitat.

No és sols en Espanya on es discuteix si Catalunya és o no és nació; lo mateix ocorreix als altres paisos, amb problemes semblants, pero l'essencial és que ens concedeixin l'autonomia com a nació o com a regió, com vulgan.

El mal d'Espanya és el no estar enterada de lo que passa en el món, i amb un poble aixís és molt difícil entendre's.

En Irlanda existeix una Universitat nacional pagada per Inglaterra. En Irlanda no és parlaba mes que l'inglés; uns quants patriotes varen iniciar el renaixement del idioma irlandés i el Govern de Londres el protegi i subvencioná; el Govern de Madrid l'haguera perseguit.

Espanya continua vivint fora de la realitat, pero el mapa de la nacionalitat s'imposa. ¿A on está Àustria-Hungria? ¿A on les fronteres alemanes? Han desaparegut.

Abans de la guerra, quan es parlava de les nacionalitats, molts homes de lletres i ciencia, entre ells el catedratic Rojo Vilanova, s'enreien de nosaltres; els fets els hi han fet correr el mes grós dels ridiculs.

Si l'Espanya castellana no vol donar-se per enterada de lo que passa al món, nosaltres, els catalans, debem enterar-nos. De la Europa nova ha de sortir la Catalunya Nova.

El poble, quan convé, han d'estar disposats a fer tota classe de sacrificis; en aquets moments es troba entaulada una lluita decisiva; els catalans tenim que ésser bons europeus: ¿Es possible que contemplem impavits com els pobles conquerixen llurs llibertats?

Estem en vigílies de tindre que exclamar ¡Adeu, monarquia! i si s'enpenyen a Madrid tal volta de repetir el crit d'en Maragall, ¡Adeu, Espanya!

El mapa d'Europa es transforma: nous colors apareixen i alguns pobles com Italia i França aixamplen llurs fronteres.

Convé que'l mapa d'Espanya es renovi interiorment, perque si no, podria donar-se'l cas de que es renovés internacionalment.

Els que parlen del boicot contra Catalunya, no han llegit estadístiques; els nostres productes tenen exportació; la nostra riquesa no és deguda a les Aduanes, ni a les tarifes, sino al treball.

Si no fossin els arancels ¿a on portarien els seus blats i les carns els castellans? Parleu-los-hi als amics d'Alba de que es volen treure els arancels als blats. ¿Per qué no implanten a la Manxa les fàbriques de Terrassa?

Els que coneixin a consciencia els

problemes d'Europa, no trovarán arguments contra Catalunya.

Jo vos demano que ajudeu al esforç de Catalunya amb totes las vostres forces.

Tarragona és ciutat marítima: no és centro de comarca com Reus, Valls i Vendrell, però, en canvi, té aqueix hermós mar, al que Catalunya va deure tota la seva grandesa.

En Rovira i Virgili acaba la seva interessant conferencia en mig de prollogats aplaudiments i murmulles de aprovació, amb les següents salutacions:

¡Saludo a l'autonomia! ¡Saludo a la República Federal! ¡Saludo a Catalunya, patria gloriosa dels catalans!

L'àpet

Després de l'esclatant conferencia que en Rovira i Virgili va donar-nos en l'antic coliseu, de la que tots quants quants hi varem assistir en treurem moltes ensenyances i en guardarem bona memoria, un estol de bons amics de l'il·lustre conferenciant varen observar-lo amb un àpet, acte de verdadera germanor que va celebrar-se en l'Hotel del Centre, i al que hi varen concorre els següents comensals:

Pere Lloret, Macià Mallol, J. Brú Ferrer, Bernabé Martí, Eduard Oliva, Antoni J. Escofet, Antoni Albafull, R. Homedes Mundo, Josep Ventosa, Francesc Coca, A. Ribas Llagostera, J. Iborra Solé, Agustí Lliteras, S. Ventosa Pina, Sebastià Comas Ayxelà, Josep Floresvi, Angel Rabada, Josep Gilabert, Josep Romen, Carles Vilella, Lluís Coca, Agustí Comas Ayxelà, Joan Masalles, Josep Olivé, Pau Gabriel Gatell, Francesc Carbó, Ramón Comas Ayxelà, Artur Roca, Manuel Galés, Josep Arana, Manuel Pedrol, Ramón Sedó, Feliu Martorell, Francesc Sagrañes, Faust Carbó, Pere Piñol, Antón Mestres, Antón Ferreté, Leandre Santamaria, Josep Bofarull, Antón Gavaldá, Jordi Pedrol, Francesc Munné i Artur Pardinas.

El nostre company en la premsa, en Manuel Menendez, va adherirse al acte, no poguent assistir-hi a causa de recent desgracia de familia.

La mes bona armonia va regnar durant el banquet intim, reflexant-se en tots els comensals la satisfacció en assistir an aquell petit homenatge al brillant escriptor compatriota N'Antoni Rovira i Virgili.

No hi va haver brindis. Solzament a prec de varis dels concurrents, va aixecar-se, pronunciant breus paraules, en nom de la Comissió organitzadora, nostre volgut company Ribas Llagostera, el qui va recabar de tots els comensals un aplaudiment per a refermar l'adhesió a la festa que s'estava celebrant. Emocionat i amb paraula fácil, va agrair ben sincerament l'amic Rovira aquella prova d'amistat dels seus antics companys i amics tarragonins, afirmant que encara que avui no visqui entre nosaltres, se sent tant compatriota nostre com quan residia a Tarragona.

Un espatèc d'aplaudiments i una encaixada de mans an En Rovira i Virgili va donar fi a tant agradable com important festa.

CASA COCA

COMTE DE RIUS, 7 - TARRAGONA

Respalls de tota mena, especialitat en articles de pell i per a viatge, hules per a llits i taules, gutaperxes i linoleums.

ABANS REBIUS, són els millors
SASTRERIA DE F. GABRIEL
Plaça de la Constitució

LA SASTRERIA DE A. Gavaldá

TÉ EXPOSADES LES UL-

TIMES NOVETATS EN FI-

GURINS PER A AQUESTA

:: :: TEMPORADA :: ::

PREUS AMB ECONOMIA

Mendez-Núñez, 6, ent.

TARRAGONA

2 2 2 2 2 2 2

2 2 2 2 2 2 2

GRAN TINTORERIA LA REUSENSE

= DE =

VDA. DE INGLÉS MAGRIÑÁ

Baixada Peixatería, 21 : TARRAGONA

Aquesta casa, sen la mes important en el seu ram, es la única en aquesta plassa que executa el verdader

RENTAT EN SEC

sobre todas las robas.

En 24 horas es deixen llestos els dols y tots els treballs que precisin. Es teneixen tota classe de colors com la mostra que es desitgi, igual com també es teneixen les robes negres en colors. Les sotanes y manteos, además de teneirse en un bon negre, es planxen d'una forma especial, evitant el llustre.

¡Ficseusi bé! Aquesta es la casa a on tróvareu el máxim de la PRONTITUT — PERFECCIÓ — Y — ECONOMIA

LLIBRERIA PAPERERIA ESTAMPERIA DIBUIX PINTURA ESCRITORI LLIBRES RATLLATS

ELÍSEO PONZ MASSAGUÉ

SUCESOR DE FILLS DE J. FONT

CORRESPONSAL de la casa FARINETTI per a SEGELLS DE GOMA, RELLEUS EN PAPER, ESMALTS, etc., etc., i de la casa "ARTE CRISTIANO" de OLOT per a ESTATUARIA RELIGIOSA

Baixada Misericordia, 7 Teléfon 393 Tarragona

Ferreteria de Bernabé Martí

Bateria de cuina — Eines de totes classes
Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos

Articles per a Sport

SANT AGUSTÍ, 9 I 11-TARRAGONA

CLÍNICA VETERINARIA I TALLER DE CONSTRUCCIÓ

— DE —

POMPEU VALL

NOVA DE S. FRUCTRÓS, 3
TARRAGONA

P. Lloret i Ordeix

Advocat: Corredor de Comerç Col·legiat

Apodaca, 6: Tarragona: Telefon 95

Gestió i intervenció d'operacions bancaries: Ordres de borsa

Fàbregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giro

Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

JOSEP J. LISSSEN

GRANS DIPÓSITS DE DOGUES DE CASTANYÉ

Aquesta casa, que fa les compres directament per la seva sucursal de Italia, pot oferir preus sense competència.

TELÉFON 387

DESPATX: UNIO, 6, 1.ER

Ferros per a obres de totes classes : Retxes : Especialitat en treballs d'art.

TALLER DE CERRALLERIA
— DE —
JOSEP GIL SABATÉ
CARRER PORTELLA, 9
TARRAGONA

Báscules, Balances i Romanes. Reparacions de totes classes.

Impremta : de **Llorens i Cabré**

Fortuny, núm. 4 : Tarragona :

GRANS MAGATZEMS Las Baleares

Sabateria : Sombrereria : Camiseria : Corbateria : Géneros de punt : Especialitat i grans existències en mitjes i mitjons.

ROBA BLANCA PREU FITXO
TELEFON 116

Confiteria i Pasteleria
— DE —
Francisco Tuset
(Ex-dependent de la casa Palá)

Gros assortit en reposteria : Tortades replenes i Pasta de Brioxs. Especialitat en Pastes seques : Carquinyolis i Borregos : Xarops i Horxates.

RAMBLA S. JOAN, 41
TARRAGONA

TINTORERIA MODERNA de Angel Alcoverro

Unió, 33. — Taller: Gasómetro, 32. — TARRAGONA
SUCURSALS A GANDESA, VILLALBA, BOT I BATEA

L'amo d'aquesta tintoreria té'l gust de posar en coneixement de la seva nombrosa clientela i del públic en general que ha rebut un immens assortit en colors de la present temporada i en especial els negres de BREMEN. Per a convenses visiten aquest establiment.

Es ren en i tenyeixen tota classe de textils de llana, fil i cotó per difícils que sigan

Es renten i tenyeixen sotanes i manteos en negres especials. Es renten en sec trajos de senyor i senyora, lo mateix que tota classe de cortinatges, tapets, boás, guants, estors, mantel·lines, gorres, etc

Es negres es tenyeixen en colors.

Especialitat en els plaxats sens perjudicar els textils.

Gran rapides en els dools. Se serveixen els encàrrecs amb promptitut.

GRAN REBAIXA DE PREU

No confondre-s: Tintoreria Moderna, Unió, 33 - Tarragona

Hotel Internacional

Recentment inaugurat
Confort modern

COMTE DE RIUS, 17
I AUGUST, 26
TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en l'Exposició de Buenos Aires

Demanen-lo en els cafés i pasteleries

Indicat per a casaments, batetjos i banquets

Fábrica de Braguers i de Aparatos Ortopedics (TRENCA TS)

EL BRAGUER ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTSERRAT es el més práctic i modern per a la retensió i curació de les hernies per cróniques i rebel·des que siguin.

Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infancia i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopedia.

ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAXES VENTRALS

Casa Montserrat
UNIÓN, 34 TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

Frederic Miret

Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves vins, xampansys i tota classe de comestibles.

Unió, 28 : TARRAGONA
TELEFON 245

Instal·lacions

Electricitat i aigua

Lampisteria en general

Timbres — Telefons

Material Eléctric

Antón Montesinos
Apodaca, 27
TELÉFON 324

TARRAGONA

STOCK Michelin i Dunlop

Accessoris i pe es seltes per a

Bicicletes,

Motocicletes

i Automovils

Ois lubricants, betzines i bujies = Vulcanització i venda de neumàtics i càmares per a tota classe de Autos =

Despatx i Exposició: Masera i C.^a
Unió, 32 :: Teléfon 259

Garage
TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic sos acreditats Cafés

Torrefacció diària

Gran assortit de articles del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la qualitat dels seus géneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3
TELÉFON 241
TARRAGONA

Societat de socors mutuels TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de vellesa, malaltia, invalidesa, viudedat i mort

Inscrita en el Govern civil i en la Comissaria general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADA**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla Sant Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7—TARRAGONA

Menjadors del Jardí de Francisco López

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16
TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en endavant i a la carta

Hospedar-se per temporada a preus convencionals

Habitacions amb llum eléctrica

CLINICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i analisis micro-quimic d'orina, productes patològics. Sero-Reacció de Wassermann. — Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7 — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. Per a'ls pobres, franca dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol.—TARRAGONA

MOSTELLE (RAIMOST)

Suc de rains sense alcohol

The Grape, Juice C. L.
Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un excelen refresco

El millor aliment en les malalties

i convalescencia

Se ven per tot arreu

Sastreria

Novitat

— DE —

Lluís Montserrat

PORTALET, 1
PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Petit Versailles Bar de Moda

Refrescos-Café-Licors-Dolços

Explendit servei

de Restaurant :

Piano eléctric - Overt dia i nit

Rambla S. Joan, n.º 49
Teléfon, 242

Tarragona

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —
Joan M. Piñol

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit de llibres ratllats de totes menses i tamanyos : Escribants : Plumés Silogràfiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat

Postals de totes menses i albums per a les mateixes

PREUS SUMAMENT BARATOS

Unió, 1 - Tarragona